

El Normalista

GIRONA, ABRIL DE 1920

NÚM. 4

San Pere de Roda

A mos companys, amb motiu de la propera excursió

En l'extrem oriental del Pirene, allà, al nord de nostra gaia província, en el xamós Empordà, un grup de montanyes es destaca de la seva mare, endinçant-se en el mar blau...

Al bell cim, les runes d'un monestir...

San Pere de Roda.

Actualment, poc es sap de sa història. Els monjos l'abandonaren en el segle XVIII, trasladant-se a Vilasacra. Desapareixeren llibres i pergamins, i el gran casal benedictí restà oblidat en un racó de la montanya, sombrejat per un vel de misteri i romanticisme, donant a coneixer solzament ses glòries: la gran obra arquitectònica de sa església, i dos maravoloses biblias amb miniatures, que valen tant com el mateix monestir.

Per altre part, les tenebres del dubte embolcallen encara la fundació de tan gran obra. Hi ha qui diu que fou Carlemany, mentres que

altres sostenen que quan aquest gran rei vingué a Espanya, el monestir estava ja edificat, essent aixís que ell el visità.

Además, un gran nombre de llegendes, fantàstiques la major part, que contenen les persones de la rodalia, li donen, en conjunt, un aire de misteri que fa casi del tot impossible l'investigació de dates històriques.

Però lo més segur es lo darrer, ja que aquest lloc, sobre isolada penilla, de cara al mar, quals riques ones l'acaricien i la besen i que es veuen per tots indrets, com si l'esperit de Déu surés encara sobre d'elles com en els dies de la Creació, es presta més que altre al retir espiritual, que ha de menester quietut.

Debia tenir existencia abans de l'invasió dels alarbs, com molts altres monestirs espanyols que foren repoblats després de la Recon-

questa, ja que solzament d'eixa manera s'explica la formació d'un centre de cultura singular, com fou el que se creà a Roda, en plè segle x, que no podria tenir realitat sens tradicions anteriors del període visjgot.

El monestir, restaurat en el Renaixement, està, com ja he dit, gairebé casi del tot enrunat. Sols l'esglèsia es conserva casi intacta. Es de tres naus, construïdes de pedra picada. Dos rengles de columnes, unes sobre les altres, sostenen la volta, i sos formosíssims capitells, diferents tots, formen lo que podriem anomenar decoració del temple. Segons una làpida que havia al mateix costat de la porta del claustre, desaparegut avui, desertosament, aqueixa obra fou començada per un abad, que bó serà que'l recordem, el preclar Tássi, en el segle x, i en efecte, l'estil de l'esglèsia confirma en absolut a dita data.

Per aixó San Pere de Roda es un monument únic en el seu gènere, ja que a n'aqueixa part d'Espanya no es conserva cap altre edifici del segle x.

A San Miquel de Cuxà, en el Rosselló (França), hi ha una esglèsia que be podria esser d'aquesta època, però no existeixen documents com la làpida de Roda, ni té tanta importància, havent sigut restaurada moltes vegades.

La de San Pere, per un voler de Déu, s'escapà a les reformes que el Renaixement feu en els demás indrets del monestir, però no es lliurà tota de l'esperit de renovació que aleshores dominava, car se recobrien ses parets i voltes amb una capa de guix, com encara es pot véurer sobre els capitells.

En l'actualitat, el terreny en el qual està enclavat el monestir pertany a la noble casa de Medinaceli, descendenta dels Moncadas, i havem de confiar en que, recordant-se tant il·lustres pròcers de què corre per llurs venes sang catalana, faràn els possibles perja conservar el vell monestir, que es el més gran testimoni de la cultura catalana del segle x.

JOAN COSTAL.

Girona, 17-IV-1920.

La verdadera enseñanza.

Se nos ha dicho y repetido muchísimas veces, al divagar por el inmenso campo de la Pedagogía que «para comunicar la verdad en todos los conocimientos a los niños, es menester persuadirles del mejor modo posible y para persuadirles, hacerla amable e interesante.»

En efecto nada más cierto; ahí estriba el secreto de la verdadera enseñanza: si intentamos enseñar

la verdad en general, lo mejor es despojarla del obscuro aparato científico, tomar sus más puros y claros conceptos, simplificarla, acomodarla a la comprensión general, inspirando aquella fuerza, aquella gracia, que, fijando la imaginación, cautiva victoriosamente la atención de cuantos la oyen. De lo contrario en vez de enseñar, inspiramos tedio y aversión a unos estudios, en que nos sentimos envejecer sin provecho alguno; y así es como se llena, se plaga la sociedad de tantos hombres vanos y locuaces que se abrogan el título de sabios.

Para nosotros, futuros maestros ¿de qué nos servirá atesorar grandes conocimientos si no los sabemos comunicar?... Siendo ésta y no otra la vocación y el destino de todo maestro ¿para qué la instrucción propia si no supiéramos consagrarla al provecho común?, tal ha de ser el alto fin de nuestros estudios y ejercicios; pensemos que todo galardón y recompensa estriba no en lo que supiéremos, sino en lo que hiciéremos, en el verdadero esfuerzo y sacrificio que, para todos los miembros dignos del Magisterio, indudablemente se requiere.

—«*Conocer, merecer y perfeccionar* nuestra misión, ha de ser el sublime objeto de nuestros estudios y más ardientes deseos»—.

¡Venturosos nosotros, si sabemos aprovechar y debidamente encauzar nuestra obra, misión la más noble y digna, ante la cual se disipan como el humo los títulos y vanas distinciones que la ambición y el orgullo humano han inventado!

¡Venturosos nosotros, si en medio de la depravación de un siglo, en que el orgullo y la ignorancia se disputan el imperio de la sabiduría, siguiéramos el único camino, la verdadera senda, que ella nos señala para los que hemos de conducir a su templo!

LUIS AYMERICH

III Curso.

DE PEDAGOGIA

LA CARA ES EL ESPEJO

:-: :-: DEL ALMA :-: :-:

Por el solo aspecto de una persona y un rápido exámen de sus rasgos fisonómicos podemos juzgar de su inteligencia, de su bondad, de sus cualidades morales; en la cara se manifiestan como en un espejo, aunque de un modo fugaz, todos los sentimientos que agitan nuestro ánimo, los pensamientos que cruzan por nuestra mente, las pasiones que nos perturban. Con acierto dice el vulgo «la cara es el espejo del alma» frase gráfica y feliz que reúne la experiencia y el

instinto de centenares de generaciones.

Pero ¿cuál es la causa de que así se muestren en el semblante las condiciones mentales del individuo y sus diferentes estados de ánimo? ¿Qué relación tan íntima y precisa puede haber entre la expresión de la cara y las circunstancias del cerebro, para que aquélla sea manifestación de estas últimas? La Anatomía y la Fisiología (ciencias que forman parte integrante de la Pedagogía) dan respuesta categórica a estas preguntas. El caso no es más que un efecto del funcionamiento de músculos y nervios.

El juego de los músculos determina la expresión de la fisonomía en la cara. Estos músculos, que constituyen un sistema particular, son delgados, aplanados y están adheridos a la piel; por consiguiente, cuando aquellos se contraen, esta se pliega, se arruga, se mueve, y estos cambios, por rápidos y poco marcados que sean, modifican profundamente el aspecto del semblante.

Pero los músculos se contraen bajo la acción de los nervios, y estos obran reflejando la excitación recibida en el cerebro; de suerte que, el cerebro, órgano primordial de las facultades intelectuales, es quien tiene bajo su dependencia inmediata el juego de los músculos del semblante, esto es, la expres-

sión de la fisonomía. Así se comprende la íntima relación existente entre el aspecto que en cada momento aparece la faz y las diversas impresiones recibidas por los centros nerviosos. De ahí que *la cara es el espejo del alma*.

Dentro el amplio campo de la Pedagogía, creo podría darse bastante extensión al estudio de este punto del cual se desprende la necesidad de que posea todo buen maestro, el delicado arte de penetrar en los espíritus infantiles y vislumbrar las facultades cuyo desenvolvimiento debe él mismo favorecer.

Sócrates no admitía ningún discípulo sin haberlo visto previamente y estar seguro, al contemplarle la cara durante una breve conversación, de que podría seguir sus lecciones. Esto indica la importancia que el filósofo griego daba a la expresión de la fisonomía, juzgándola reflejo fiel de las condiciones mentales del individuo.

Gerona, 25 marzo, 1920.

JOSE ROCH

Alumno de 3er. curso.

MELANGIA

L'amic més íntim, més sincer, que jo tenia, estava malalt; quan l'hivern fugia avergonyit, perquè veia amb enveja que natura reviscolava, amablement amanyagada

per les tendres benediccions de l'amic de la joventut i de l'alegria; quan els matins són frescos, i'ls crepuscles són formosos, ell, el meu amic, aquell que amb mi s'extasiava contemplant Natura, tombava sa testa esmortuida damunt del llit.

Jo'l visitava cada dia, i quan, fora la seva dispesera solsament quedavem ell i jo, em mirava fit a fit m'agafava la ma, i'm deia:

«Ai, car amic, que trist estic, tot ho anyoro: el riu, els arbres, la plaça, tot, tot; no pots pas figurarte la melangia que tinc quan soc sol, quan crec que el piano'm deu anyorar... Llavors una llàgrima trista baixa per la meva cara i una esgarrifança estranya m'agafa; què n'estic de trist, fins jo crec que et deixaré.

I llavors ell callava, em deixava anar la ma, i's posava a mirar fixament el carrer.

Uns crits infantils ferien nostres orelles, i ell, l'amic malalt arrugava'l front mentrestant el sol feia sa via; el mon, insensible a tot, anava rodant, i el meu amic, s'anava consumint, no per la seva malaltia, ans per una melangia profunda; l'anyorament, terrible malaltia de l'esperit, anava deixant en son ésser, un buit fins el jorn aquell en el qual el cor cauria tronxat, com un tros de carn qualsevol, damunt la fossa, per no deixondir se'n mai més.

Cada dia, al revés que natura, anava acabant ses forces mentres ella anava siguent més gaia, ell es tornava més groc, tant, que feia llàstima de veurer. Un matí, l'amic s'aixecà com pogué del llit i fent tintirintines com un home sense esma, aguantant-se'l cap, anà a la cambra on hi tenia el piano. Al veure'l, una rialla volgué dibuixarse en sos llavis; la força aquella que havia tingut en sa mirada un temps, volgué tornar a eixir, però no pogué; instintivament, com un cadàver amb forma d'home, posà les seves mans descarnades damunt del teclat... i tocà una cançó trista, trista com ell, com la seva ànima, com la seva vida. Alguna vegada semblava que volia enlairar-se, però tornava tot seguit a desapareixer aquell reviscoament. Poc a poc la cançó s'anà fent silenciosa, els seus dits no podian ja tocar amb energia; llavors ell s'en donà compte de qué ja no era bo per res, que sols podia morir; més no se n'entristí d'aixó, de que hagués de morir, perque veia clarament que sols aixó tenia que ésser. Estava sol, ben sol. No tenia ningú que li dongués un escaif d'amor, de familia, d'humanitat; fins el piano, ja no volia que aquelles mans febles li arranquessin armonies tristes.

I aleshores fou quan l'amic, baixà'ls ulls, es creuà de braços,

6

anà acotant pausadament el cap, mentres una tremolor feia remou- rer ton son ésser; per últim, sense fer ni un crit, sense dir ni una pa- raula, amb tot el coneixement de ço que estava a prop de succéir, caigué a terra, topant avans el cap amb les tecles, que deixaren anar un esgarrifós só, i mentres un fil de sanc sortia de sa testa, quedà als peus del piano. La malaltia l'havia destrossat el cos, l'hi havia privat de veurer coses belles, l'anyora- ment de la vida, la melangia de no poguer fruir d'alló que ell més ai- mava, l'hi havia trencat l'ànima.

SALVADOR FERRER.

Girona, 15-4-20.

Una festa

Galanament convidats per la comissió organitzadora dels «Jocs Florals de L'Orgue del Dissabte» assistirem a la gaia festa que es cetebrà el dia de la Mare de Déu de Mars.

El local de «l'Eschola Orfeóni- ca» presentaba aquell escaïent d'ale- gria que sempre és el segell de tot acte íntim, com així el calificà el Secretari del Jurat. Plé de gom a gom, deia ja per endevant el triomf de la festa que s'anava a comen- çar. Ocupaven els llocs presiden- cials el Dr. Pou, president; la Srta. Agna Canalús sostenidora de

la festa; en Josep M.ª Boschmo- nar, Secretari, i altres membres del Jurat.

Obert l'acte i una volta llegida la memoria pel Secretari, la Se- nyoreta Agna Canalías ens donà una nota simpàtica llegint uns bells sonets dedicats a la iniciadora dels Jocs Florals Isaura. S'obri la tarja de la flor natural i dintre poc veie- rem apareixer a la Reyna de la fes- ta, la formosa doncella na Maria dels Angels Busquets, acompanya- da de sa cort d'honor. La festa era ja a son ple. Los treballs en vers i les prosas, que havien merescut l'honor d'ésser premiats, s'anaven desgranant-se en torneig de belle- sa. Totes cantaven l'amor; des de'l de la solitud del claustre fins al que uneix dos cors. Dues compo- sicions premiades foren llegides per les normalistes de quart curs, na Teresa Fornis i na Teresa Colls, les quals compliren llur encomenda amb la cura i gracia que ja els és característica.

Nostra Normal estigué allí d'enhorabona, ja que cinc de les composicions premiades eran de companys nostres, entre'ls quals figuren en Salvi Figarola, qui fou lloat amb dos premis, en Salvador Ferrer i en Joan Costal.

La festa n'era ja a son fi; des que fou dita la «Sardana de les Ones». «De cara al mar», poesia premiada amb la flor natural fins al

moment en que nostres mans aplaudien la darrera composició llegida, el temps havia passat volant, esfumant-se. Mossen Pou, n'era ja aixecat i un repicament de mans li donà la benvinguda de tots com ho aviem fet amb cada poeta, pro eixa volta no fou pas per a llegir qualque poesia, solsament per a dar un adeu a tothom; pero ans d'acabar la festa, volgué dir-nos quatre paraules. Remarcá en son parlament, una volta més, l'autoritat de la literatura catalana, desfent l'error de que nostra preuda llen-gua n'era un dialecte del castellà; encoratjà als novells escriptors amb paraules confortadores, per a que seguissin dant nous fruits a sa parla, i per fi, llest de son comés, ens acomoiadá.

Nosaltres desitjem ara als organitzadors de tan simpàtica festa que se sentin encoratjats amb el triomf obtingut i que en anys propers repeteixin eixos certamens, ja que aquí, més que en qualsevol altre lloc, es on se mostra amb tota sa força la vida de nostre preuada llengua.

V. TORRAS FULLÀ.

Noves

Dias arrera, degut a una pluja bastant forta, nostres Normals, quedaren plenes d'aigua baixada

per les claraboies. Déu meu! ¿quan ens donarán un local adequat i propi per a nostra tasca?

◆◆
Nostres companyes feren, dies passats, dues excursions: Una al Pastoral i altre a Quart.

Sabem que els van probar molt; de lo qual ens en alegrem de debó.

◆◆
Hem vist en el cartell d'anuncis, la convocatòria pels exámen d'ingrés i lliures. Ai! que ja s'acosta...

◆◆
Seguint nostre itinerari d'excursions, a últim del mes passat anàrem als Angels. Fou d'entre totes una de les excursions més alegres que havem fet.

◆◆
Dilluns passat, dia 12, s'inaugurà al «Grupo Escolar» la cantina escolar, la qual, mantinguent a 50 indigents, aporta a Girona una grossa millora. Déu vulga que tinga molts anys de vida.

◆◆
Pel dia 26 del present mes, s'está organitzant, per professors i alumnes una excursió a S. Pere de Roda.

◆◆
Nostre primer equip de foot ball jugarà dintre poc, un partit, amb un dels millors teams de nostra ciutat.

Imp. — «La Editorial Gerundense».

Agencia Font y Fargas

CALLE DEL PROGRESO, 20 = 1.º - GERONA

— — DESPACHO DE 10 A 12 Y 4 A 6 — —

Se gestionan asuntos en los centros oficiales :: Representación de Ayuntamientos :: Sociedades y particulares.

SUB-DIRECCION DE L'UNION { Seguros contra incendios

Delegación de EL FINANCIERO revista mundial de cuestiones económicas. Condiciones especiales a Sres. Párrocos y Maestros.

CENTRO DE PREPARACIONES PARA EL MAGISTERIO,
BACHILLERATO, COMERCIO Y OPOSICIONES
BAJO LA ADVOCACIÓN DE NUESTRA SEÑORA DEL PILAR
DIRIGIDO POR LAS

RDAS. MADRES ESCOLAPIAS

QUE CUENTAN CON EL SUFICIENTE PROFESORADO TITULAR

Subida de la Catedral, 6

Las alumnas concurrentes a este Centro darán validez académica a sus estudios en el Instituto General y Técnico de Gerona y en las Escuelas Normales de esta Capital, Barcelona, Valencia, Zaragoza, Madrid y Córdoba.

Cuenta este Centro con un pensionado en cada una de la Capitales Universitarias citadas a disposición de las alumnas que deseen hacer oposiciones a Escuelas Primarias.

Se dan clases de Mecanografía, Taquigrafía y Contabilidad Mercantil.

“Publicaciones Gerunda” S. A.

Sociedad Anónima constituida por escritura pública ante el Notario

D. J. Genover

Sociedad editora de la Revista «Gerunda»

Admite encargos de los Sres. Maestros para material de Escuelas